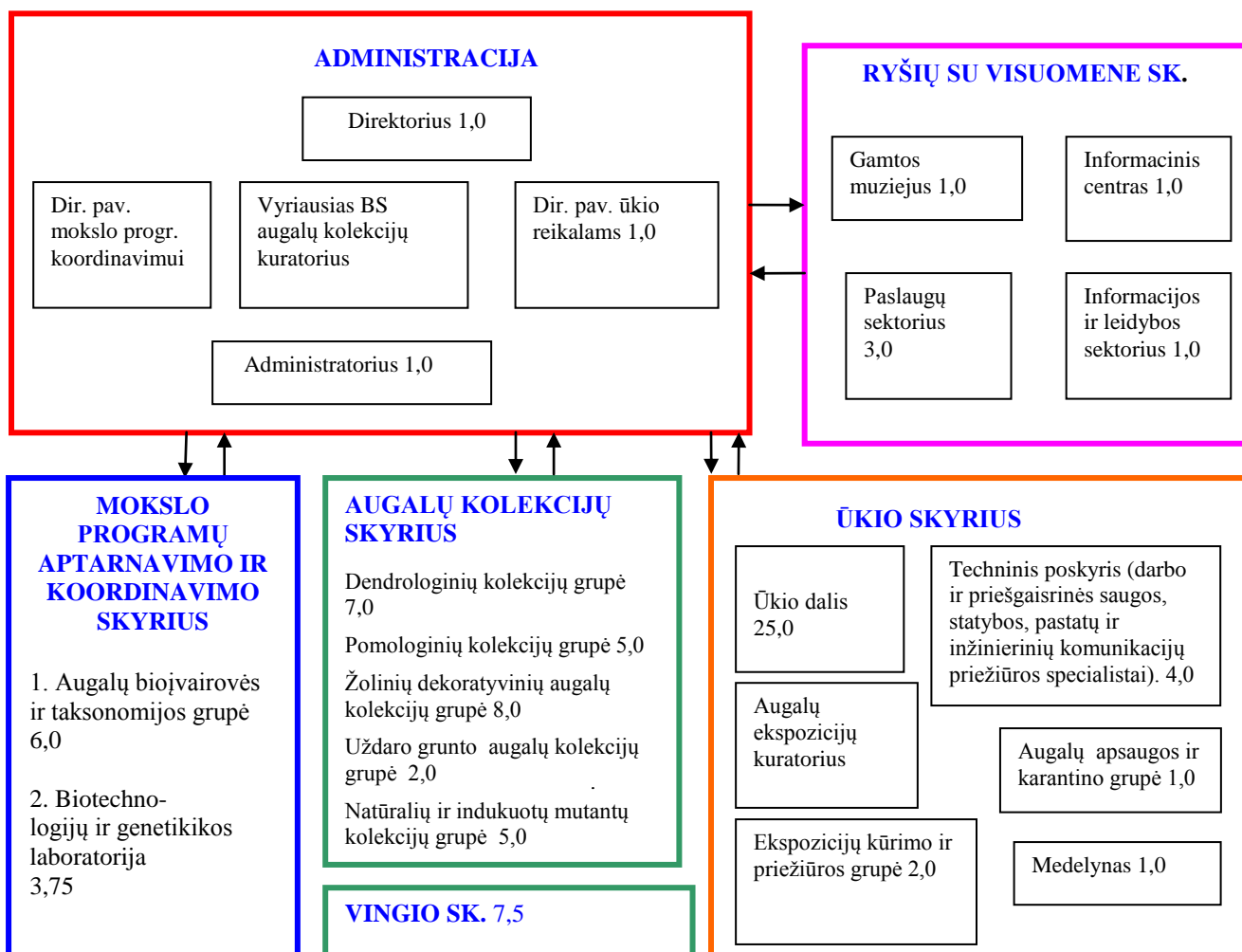

VILNIAUS UNIVERSITETO BOTANIKOS SODAS 2011 m.

2011 metai Vilniaus universiteto Botanikos sodui buvo reikšmingų struktūrinių pasikeitimų metai: nuo š.m. balandžio 1 d. įsigaliojo VU Senato patvirtintas naujas Botanikos sodo, kaip kamieninio neakademinio universiteto padalinio statusas. Pagal naują schemą nuo šiol sode veikia šie struktūriniai padaliniai: Mokslo programų aptarnavimo ir koordinavimo skyrius, Augalų kolekcijų skyrius, Ūkio skyrius, Ryšių su visuomene skyrius ir Vingio skyrius. Botanikos sodo veiklą prižiūri Taryba, kurią sudaro devyni nariai: VU administracijos (1), Gamtos mokslų fakulteto (3 nariai), VU muziejaus (1), Botanikos sodo (1), kitų valstybinių ir savivaldos institucijų atstovai (3).

VU BOTANIKOS SODO STRUKTŪROS SU PRISKIRTAIS ETATAIS SCHEMA įsigaliojusi nuo 2011.04.01

VU Botanikos sodas 2011 m. tebevykdė dviejų koordinacinių centrų funkcijas: Lietuvos dekoratyvinių augalų genetinių išteklių tyrimų bei centrinės Europos *Ribes L.* ir *Rubus L.* augalų duomenų bazės administravimo.

Botanikos sodo plotas išliko nepakitęs - 198,85 ha (191,5 ha - Kairėnuose ir 7,35 ha – Vingyje).

Svarbiausi 2011 m. Botanikos sodo veiklos rezultatai

Augalų kolekcijos

Botanikos sodo augalų kolekcijose 2011 m. buvo auginama apie 10680 pavadinimų augalų. Iš esmės šis skaičius (lyginant su praėjusiais metais) nepasikeitė, nors kolekcijos pasipildė naujais augalais, tačiau neišvengta ir praradimų: po 2010/2011 m. kontrastingos žiemos nukentėjo nemažai augalų, ypač daug buvo pažeista kadagių.

2011 m. toliau tvarkytos ir plėtotos senosios sodo augalų ekspozicijos: Augalų kolekcijų skyriaus Dendrologinės ir Žolinių dekoratyvinių augalų grupių plotuose pašalinta dalis neberekalingų apsauginių tvorų, pertvarkytos kai kurios kolekcijos (jurginų, kardelių), toliau pildytos augalais Japoniško sodo ekspozicijos, metų pabaigoje paruoštas plotas naujos fitoremediacinių (valančių gruntą) augalų ekspozicijos įrengimui. Iš esmės apvalytos naujojo arboretumo erdvės nuo savaiminių medžių ir krūmų.

Mokslinė veikla

Sodo darbuotojų vykdyti moksliniai tyrimai tema: Augalų genetinių išteklių biologiniai, molekuliniai tyrimai ir biotechnologijos (2011-2015), pagal VU mokslo kryptį: 14. Genomika ir biotechnologijos: fundamentiniai ir taikomieji tyrimai. Vykdyti melsvaugio sausmedžio, europinio kukmedžio, mikorizės tyrimai.

Baigtas vykdyti bendras (su Švedijos Land Bruks universitetu, Danijos Karališkuoju veterinarijos ir žemė ūkio universitetu, Estijos Gyvybės mokslų universitetu, Latvijos valstybiniu sodininkystės institutu, Lietuvos sodininkystės, daržininkystės institutu, Vokietijos Federacine veislių bandymo tarnyba, Lenkijos Pomologijos ir gėlininkystės institutu, Suomijos Žemdirbystės ir maisto institutu) Europos komisijos finansiškai remiamas projektas „*AGRI GEN RES 071 project RIBESCO – core collection of northern european gene pool of Ribes*“.

Vykdyti du projektai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemonę „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Žemės ir miškų ūkio veiklos ir žemės ūkio produktų perdirbimo ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida“: „Mikorizė miško atkūrimo efektyvumo didinimui“ (sutartis Nr. 1PM-PV-09-1-001461) ir „Universalaus ūkininkavimo modelio diegimas auginant perspektyvias tulpių rūšis ir veisles“ (sutartis Nr. 1PM-PV-10-1-003049-PR001).

Publikacijos, pranešimai konferencijose, mokslo populiarinimas:

- 1) išleistas tęstinis leidinys „*Index seminum – 2011*“ (285 augalų sėklų pavadinimai);
- 2) išspausdinta **25** sodo darbuotojų parengtų mokslinių publikacijų: 3 straipsniai leidiniuose cituojamuose *ISI Web of Science* duomenų bazėje, 1 straipsnis cituojamas *ISI* duomenų bazėje, 2 straipsniai recenzuojamuose užsienio ir Lietuvos leidiniuose, konferencijų medžiagoje, 1 daktaro disertacijos santrauka, 19 konferencijų tezių;

- 3) 2011 metais sodo darbuotojai parengė ir skaitė pranešimus, pristatė stendinius pranešimus iš viso parengė 22 pristatymų konferencijose, seminaruose ir kituose moksliniuose renginiuose Lietuvoje ir užsienyje.
- 4) Habil. dr. I. Pašakinskienės skaityti du kviestiniai pranešimai užsienio šalyse (Turkijoje 2011.05.09 ir Prancūzijoje 2011.07.05).
- 5) Suorganizuotos (su partneriais) 2 konferencijos (tarptautinė konferencija skirta S. B. Jundzilo gimimo 250 metų jubiliejui paminėti [2011.05.05-06] ir VU Botanikos sodo bei GMF 230 metų jubiliejui paminėti [2011.11.18]).

„S. B. Jundzilo gimimo 250 metų jubiliejaus minėjimas“

- 6) Sodo darbuotojai bendradarbiavo su partneriais (Lietuvos gėlininkų sąjunga, Vilniaus kolegija, Vilniaus universiteto botanikos sodas, Vilniaus pedagoginis universitetas) organizuojant mokslinę-praktinę konferenciją „Gėlininkystės – mokslas ir verslas“. (2011.12.10).
- 7) Išleistas 1 mokslo populiarinimo/informacinis leidinys (lietuvių ir anglų kalbomis) apie sodo veiklą, o taip pat parengta informacija apie VU Botanikos sodą bendram informaciniam Lietuvos universitetų botanikos sodų leidiniui, paskelbti 4 mokslo populiarinimo straipsniai respublikinėje spaudoje, parengta informacija VU istoriniam leidiniui ir t.t.
- 8) Sode organizuoti dviejų mokslo populiarinimo festivalių – „Tyrėjų naktis“ ir „Erdvėlaisis Žemė“ renginiai.

„Tyrėjų naktis 2011“

Dalyvavimas studijose

2011 metais Botanikos sodo darbuotojai skaitė 11 kursų paskaitas studentams VU, ŠU, MRU, VK. Sodo darbuotojai vadovavo studentų praktikoms (6), kursiniams (5), bakalauriniams (8) magistriniams (1) darbams. Taip pat dalyvavo doktorantūros komitetuose (7), rašė recenzijas, atliko ekspertizes, dalyvavo įvairių komisijų, tarybų, redkolegijų ir t.t. darbe (12). Konsultavo 43 studentus jiems rengiant įvairius studijų programų darbus, pravedė 32 organizuotas studentų ekskursijas.

Kvalifikacijos kėlimas

Vienas sodo darbuotojas parengė ir apgynė disertaciją biomedicinos mokslų daktaro vardui gauti. Donatas Naugžemys: Study on genetic diversity and phylogenetic relationships in genus *Lonicera* L. using DNA marker methods = Sausmedžio (*Lonicera* L.) genties atstovų genetinės įvairovės ir filogenetiniai tyrimai DNR žymenų metodais. Biomedical science, biology (01B). Vilnius, 2011. Habil. dr. Izolda Pašakinskienė stažavosi Poitou-Charentes centre, Lusignan, INRA, gavusi Prancūzijos respublikos ambasados Lietuvoje mokslinių ir kultūrinių mainų aukščiausio laipsnio stipendiją, 2011 06 06 – 07 26. Iš viso sodo darbuotojai dalyvavo per 40 seminarų, forumų, mokymo kursų ir kitų renginių kur kėlė kvalifikaciją.

Sodo lankymas, kultūrinė ir šviečiamoji veikla, rekreacija

2011 m. sode pabuvojo 57000 lankytojų. Sodo internetinėje svetainėje www.botanikos-sodas.vu.lt apsilankė 240 000 lankytojų (147 000 unikalių), peržiūrėjusių virš 0,8 mln. puslapių. Šioje svetainėje paskelbti 4 sodo darbuotojų straipsniai, patalpinta 270 naujų fotografijų; paskelbtos 22 naujienos. Tinklapyje „Facebook“, - svetainėje „VU botanikos sodas“ įkelta, parašyta 113 žinučių. Pastarosios svetainės gerbėjų skaičius per metus išaugo 870-čia – iki 2025, jos peržiūrų - 400 000, joje susilaukta 3800 lankytojų komentarų. Taip pat šiame tinklalapyje veikė dar 2 sodui skirtos svetainės: „LandArt“ ir „Parodos Gamtos muziejuje“. Sodo darbuotojai internetiniame tinklalapyje „Panoramio.com“ susietame su pasaulyje labai populiaria „Google Earth“ programa, patalpino 230 fotografijų.

2011 m. sode buvo surengta 18 renginių plačiajai visuomenei: Vingyje - „Tulpių ir keramikos šventė“ (2011.05.14); „Tarptautinio poezijos festivalio renginys „Naktiniai skaitymai prie laužo: (2011.05.22); Kairėnuose - „Tarptautinės Biologinės įvairovės dienos šventė“ (2011.05.22), tarptautinis muzikos festivalis „Flora Jazz“, „Žolynų seminaras“ (2011.06.19), muzikos festivalio „Kristupo piknikai VU Botanikos sode (4 koncertai), 5 tapybos parodos, 2 mugės „Lietuvos žiedai“ (pavasarinė ir rudeninė); 3 japonų meistrų ikebanos komponavimo seminarai/mokymai ir t.t.

„Flora Jazz‘11

„Kristupo piknikai“

Išleista ir išplatinta 20000 vnt. informacinių lankstinukų. Iš viso sodas buvo minėtas įvairiuose leidiniuose per 100 kartų (iš jų BNS pakartojimų 49: „Tarptautinės Biologinės įvairovės dienos“ spaudos pranešimas publikuotas 40 svetainių, mugės – 9).

Sode skaityta 12 viešų paskaitų sodininkystės, gamtosaugos, gamtos mokslų temomis. Sodo darbuotojų pravesta 150 ekskursijų, dalyvauta 5 televizijos ir 7 radijo laidose. Sode buvo suteikta erdvė: keletui dešimčių kitų universiteto padalinių renginių organizavimui; Tarptautinio universitetų teatrų forumo kūrybinei akcijai; 2 moksleiviams skirtiems plenerams, pagal programą "Septyni Baltijos Sodai"; Vilniaus savivaldybės organizuotai kraštovaizdžio architekto iš Kioto paskaitai; įvairių įmonių („Volvo“, „Thermo Fisher Scientific“, šeimos centro „Kartu saldu“ organizuotai Japonų kultūros šventė šeimoms ir t.t.); vilniečių privačioms šventėm (tame tarpe 11 santuokų ceremonijų) ir t.t. Rekreaciniais tikslais sodo žirgų paslaugomis pasinaudojo 2700 lankytojų.

Bendradarbiavimas

VU Botanikos sodas Lietuvos universitetų botanikos sodų asociacijos narys (sode šios organizacijos būstinė), Baltijos botanikos sodų asociacijos narys, Tarptautinės botanikos sodų organizacijos (*Botanical Gardens Conservation International*) narys,

Europos Sąjungos botanikos sodų konsorciumo narys, dalyvauja Tarptautinio augalų mainų tinklo (*International Plant Exchange Net*) veikloje.

2011 metais palaikyti sėklų mainų ryšiai su 228 adresatais (iš 46 valstybių), iš kurių buvo gauta 771 sėklų pavyzdys. Kitiems sodams išsiųsti 1052 VU Botanikos sode surinktų sėklų paketai.

Botanikos sodas tęsė bendradarbiavimą su Tarptautiniu augalų genetinių išteklių institutu (*International plant genetic resources institute – Italy*), administruojant centrinę Europos duomenų bazę *Ribes L. Rubus L.* augalų gentims. Vykdam mokslu tiriamuosius darbus bendradarbiauta su Lenkijos MA Dendrologijos institutu (Kornike). Palaikyti glaudūs ryšiai ir su kolegomis iš botanikos sodų Estijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Suomijoje, Švedijoje, Danijoje, Vokietijoje. Šiais metais pasidalinta patirtimi, aptarti bendri projektai Lenkijoje (Šymbarke, prie Gdansko), surengtoje bendroje konferencijoje finansiškai remtoje SIDA organizacijos. Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Baltarusijos „Pomologijos institutu“ (įsikūrusiu Samochvalovičiuose, Minsko raj.). Taip pat aktyviai bendradarbiauta ir su partneriais Lietuvoje (valstybinėmis, savivaldybės įstaigomis, botanikos sodais, arboretumais, įvairiomis švietėjišką veiklą vykdančiomis ar tokią veiklą remiančiomis įstaigomis): LR aplinkos ministerija, Augalų genų banku (prie LR AM), Vilniaus miesto savivaldybe, VŠĮ „Grunto valymo technologijos, VŠĮ „Paveldosaugos mokymo centras“, Lietuvos pilių ir dvarų asociacija, Trakų istoriniu nacionaliniu parku, VŠĮ „Vilniaus puodžių cechu“, VŠĮ „Amatų gildija“ ir t.t.

Finansai

2011 metais Botanikos sodo lėšas sudarė: asignavimai iš valstybės biudžeto ir VU specialiosios programos bei Bendrojo raidos fondo (iš viso - 1.975.59 tūkst. litų); vykdytų projektų lėšos – (iš viso - 851 tūkst. Lt); lėšos gautos už užsakomųjų darbų vykdymą, suteiktas paslaugas ir realizuotą produkciją – (iš viso - 271 tūkst. litų); Vilniaus miesto savivaldybės ir kitų rėmėjų skirtos tikslinės paskirties lėšos – 74 tūkst. Lt. Bendras 2011 metų sodo biudžetas buvo - 3171,59 tūkst. litų.

Infrastruktūros plėtra

Plėtojant Botanikos sodo infrastruktūrą **2011 m.** atlikta darbų už daugiau kaip **624 tūkst. Lt.** Iš jų:

500 tūkst. Lt – Valstybės investicijų programos lėšomis tęstas II naujos arklidės statybos etapas.

54 tūkst. Lt – Vilniaus miesto savivaldybės lėšomis lėšomis (sutvarkyta I Kairėnų dvaro rūmų vieta 700 m², fitoremediacinės ekspozicijos takai ir žemė (1500 m²), įrengta 128 m² trinkelėmis dengtų takų.

50 tūkst. Lt – VU lėšomis paklotas naujas el. kabelis Vingyje.

20 tūkst. Lt. – VŠĮ „Grunto valymo technologijos“ lėšomis įrengta fitoremediacinė ekspozicija.

VU Botanikos sodo lėšomis (ūkio būdu) paklotas kabelis Dendrologinėse kolekcijose, parengtas pagrindas naujai pavėsinei, tvarkyta Japoniško sodo infrastruktūra, šalintos tvoros ir t. t..

Iš privačių rėmėjų gauti dovanų 9 suoleliai, pastatyti lankomiausiose sodo vietose.